

e-com. Ud'A

Número 49

30 de maig de 2009

Consell editorial

- Manel Cayetano
- Aleix Dorca
- Sara Esqué
- Miquel Nicolau
- Florenci Pla
- Josefina Porras
- M. d'Urgell Sansa
- Sebastià Vidal

Contacte: butlleti@uda.ad

*En boca del mentider
fins la veritat es fa
dubtosa.*

Baltasar Gracián

Editorial

Del 4 al 7 de juny se celebren eleccions al Parlament Europeu en els 27 estats membres de la Unió Europea. Són unes eleccions que, segurament no tenen el ressò d'altres convocatòries (nacionals, regionals, etc.), però que són d'una gran rellevància, tant per als estats membres, com també per a nosaltres. Les decisions del Parlament Europeu, malgrat el poder que encara té el Consell de la Unió, són cada cop més importants per a la vida dels prop de 500 milions d'habitants de la Unió Europea, en temes relacionats amb les infraestructures, el medi ambient, la jornada laboral, etc. Al nostre país, a més de la repercussió que les decisions europees puguin tenir directament i indirectament en la vida social i econòmica, aquestes són, segurament, les eleccions en què més ciutadans tenen dret a vot malgrat que Andorra no sigui estat membre de la Unió. Això ja les fa rellevants per si soles i planteja novament l'assignatura pendent dels drets dels ciutadans.

Pel que fa a les previsions de vot, tot fa témer una alta abstenció, similar o una mica superior a les eleccions anteriors de fa cinc anys. Sembla com si l'eufòria que molts ciutadans havien expressat a la seva incorporació a aquest organisme,

amb l'ampliació de 10 nous estats l'1 de maig del 2004, s'hagi anat apagant. Potser també el fet que la denominada construcció europea no tingui uns objectius clar i definits, sobretot després de la no ratificació de la Constitució Europea o del Tractat de Lisboa, fa que aquestes eleccions no despartin massa interès. Europa encara és un projecte que no està del tot definit i sobre el qual els propis membres tenen visions i objectius diferents. Però malgrat aquestes incertituds, les demandes d'adhesió dels estats que encara no en formen part segueixen creixent. Països com Islàndia, Ucraïna o Moldàvia, tradicionalment reticents a la integració, han començat a fer els primers passos per formar-ne part.

Andorra no pot quedar al marge d'aquest procés i en un futur immediat haurà de plantejar-se quina mena de relació vol amb la Unió Europea. En la darrera campanya electoral aquest ha estat un tema que ha sortit de passada, però que serà un dels principals reptes que haurà d'afrontar el nou executiu. La nova relació amb la Unió de ben segur marcarà el futur del nostre país i, per tant, és del tot necessari que els futurs acords es prenguin amb el màxim suport polític i social.

Lliçons recreatives

Ni un ventilador refreda, ni una manta escalfa

Abans d'entrar de ple a analitzar el tema, cal que tinguem clars els conceptes de fred/calent i de calor, ja que sovint el concepte de calor que s'utilitza socialment no té res a veure amb el concepte que s'utilitza a la física.

Tant fred com calent són sensacions. Qui no s'ha trobat en situacions on dues persones que estan en un mateix espai, una té fred i l'altra calor. Encara més, poseu tres recipients amb aigua: un (A) amb aigua a temperatura ambient, un altre (B) amb aigua freda i un altre (C) amb aigua una mica calenta. Introduïu la mà esquerra dins del recipient B i la mà dreta dins del recipient C. Després poseu la mà esquerra dins del recipient A i notareu l'aigua calenta, a continuació si hi poseu la mà dreta la trobareu freda. Com pot ser que la mateixa aigua la mà esquerra la trobi calenta i la mà dreta freda? Doncs perquè calent i fred, com hem dit abans, són sensacions. La mà esquerra com que estava més freda que l'aigua del

recipient A s'escalfa (rep calor), en canvi la mà dreta estava a més temperatura que l'aigua del recipient A perd calor (es refreda). Això està d'acord amb una llei de la física (segona llei de la termodinàmica) que diu que la calor sempre es transmet del cos que està a més temperatura cap al cos que està a menys temperatura. Això ens demostra que els termes calent i fred no són significatius.

En termes físics parlarem només de calor com a manifestació de l'energia interna quan un sistema efectua un procés mitjançant canvis de temperatura ja sigui del sistema o del medi que l'envolta, que com podem veure a la definició, està relacionat amb la temperatura, i aquesta sí que és una magnitud termodinàmica que posa en evidència l'energia tèrmica d'un cos en relació a la d'un altre. La temperatura, com tota magnitud física, sí que es pot mesurar i per fer-ho utilitzem el termòmetre.

Editorial	1
Lliçons recreatives	1
Què fem?	4
UdA.Sostenible	6
Info-Ud'A	7
Agenda	9
Parlem?	9
Postres de música	10

Lliçons recreatives

Ni un ventilador refreda, ni una manta escalfa (*continuació*)

També serà interessant tenir en compte la forma en què es transmet la calor:

- **Radiació:** consisteix en la propagació d'energia en forma d'ones electromagnètiques a través del buit o d'un mitjà material. És el cas de l'energia que ens arriba del Sol. Tot cos calent emet calor en forma de radiació i com més alta sigui la temperatura del cos més gran serà la radiació.
- **Conducció:** es basa amb la transferència d'energia tèrmica entre les partícules del cos. Per això es parla de materials conductors del calor (metalls) i d'aïllants (fusta, vidre, etc). La conducció és dona bàsicament als sòlids i és nul·la a l'espai
- **Convecció:** apareix quan es transporta la calor entre zones que estan a diferent temperatura i es produeix gràcies als corrents ascendents i descendents del fluid. Només apareix en materials fluids, ja que a l'escalfar-se augmenten el seu volum (disminueix la densitat) i ascendeixen desplaçant el fluid de la part superior que està a menor temperatura (més dens).

Encara que les tres apareixen de forma simultània, cadascuna d'elles té més rellevància en cada situació. Una sensació que tothom haurà viscut és la que succeeix a l'estiu quan sortim de la piscina. Tot i que passem d'un medi fred (l'aigua de la piscina pot estar a uns 25°C) a un medi calent (imaginem l'ambient a 40°C) notem fred quan tots sabem, segons el segon principi de la termodinàmica, que la calor va des del cos que està a més temperatura (en aquest cas l'aire) al cos que està a menor temperatura (nosaltres). Com s'explica doncs que en lloc de tenir calor en sortir de la piscina notem fred? No estem en contradicció amb el principi de la física abans esmentat?

No, no hi cap contradicció, ja que en aquest cas cal tenir present el fenomen de l'evaporació. En efecte, en sortir de la piscina tenim el cos cobert d'aigua i l'aigua per evaporar-se necessita agafar calor (concretament 540 calories per gram d'aigua que s'evapora), i una part l'absorbeix l'aire ambient i l'altra el nostre cos, fet que provoca la disminució de la temperatura superficial i per això tenim sensació de fred. Si ens eixuguem ràpidament amb la tovallola ho evitem.

Així doncs, sentim fred quan el nostre cos perd calor, i com més gran sigui la velocitat amb la que perdem calor més gran serà la sensació de fred. Per això, també haureu pogut constatar que si us banyeu a la nit aquest efecte es minimitza, això és perquè l'evaporació a la nit és més lenta, ja que la diferència de temperatura entre

l'aigua de la piscina i l'aire exterior és menor. Per això, encara que sembli contradictori podríem dir que en sortir de la piscina com més calor faci més fred tindrem. Curiós, no?

Amb tot això, anem a intentar respondre l'interrogant **refreda un ventilador?**

Quan fa molta calor és molt agradable tenir un ventall o un ventilador. Tanmateix el corrent d'aire que provoca el ventilador no és més fresc que l'aire ambient. Llavors, per què tenim la sensació que refreda?

Si el ventilador l'únic que fa és moure l'aire ambient caldrà buscar alguna altra variable que permeti explicar la utilització del ventilador per refrescar-nos.

L'explicació la trobem en l'evaporació. El procés pel qual una substància passa de l'estat líquid a l'estat de gas s'anomena vaporització. Ara bé, perquè un líquid s'evapori necessita calor i una part d'aquesta calor l'extreu de l'aire ambient i una altra part del cos i això fa que el cos es refredi.

Tant el ventall com el ventilador l'únic que fan és moure l'aire i aquest aire en moviment fa que la humitat del cos (suor) s'evapori més ràpid i en conseqüència el cos se'n refreda, ja que com hem dit, una part de la calor necessària per a l'evaporació de la suor l'agafa de la nostra pell.

Si introduïm un ventilador i un termòmetre dins d'un recipient totalment aïllat de l'exterior podrem comprovar que al cap d'un temps de funcionament del ventilador la temperatura de l'aire del recipient no disminueix, tot al contrari augmenta. Efectivament, el ventilador el fa funcionar un motor elèctric que com tots sabem genera calor i també es genera calor pel fregament de les aspes amb l'aire. Aquesta calor que es transmet a l'aire fa que augmenti la temperatura.

Com pot ser que utilitzem el ventilador per refrescar-nos si en realitat el que fa es escalfar l'ambient?

El nostre cos transpira (sua) per la qual cosa tenim la pell humida, més a l'estiu que a l'hivern, i és en evaporar-se aquesta humitat que el cos es refreda. Un dels factors que facilita l'evaporació és el corrent d'aire (convecció forçada), ja que renova la capa d'aire propera al cos, que està humida (per la suor) i a una temperatura propera a la del nostre cos (36,5°C) per l'aire ambient que està a menys temperatura i té menys humitat. Amb el corrent d'aire fem que la humitat de l'aire que toca la pell disminueixi i en conseqüència l'evaporació augmenta i el cos es refreda. El cos també es refreda, ja que l'aire del ventilador renova la capa d'aire que envolta el cos (36,5°C) per l'aire ambient (sovint a menys temperatura).

Darío Tasso

Lliçons recreatives

Ni un ventilador refreda, ni una manta escalfa (*continuació*)

És per això que el ventilador, tot i augmentar la temperatura ambient, refresca (el fet que afavoreixi l'evaporació compensa abastament el petit increment de temperatura que pot produir a la sala). Així doncs, no tindria massa sentit utilitzar el ventilador quan la temperatura ambient és superior a 36°C sobretot si la humitat també és alta.

Vist això ens adonarem que no té sentit engegar el ventilador una estona abans d'entrar a la sala, ja que no solament no es refreda sinó que s'escalfa i, a la vegada, estem malgastant energia.

Com podem veure el ventilador produeix dos efectes: per un costat hem vist que escalfa l'aire i per l'altre afavoreix l'evaporació de la humitat del cos i, en conseqüència, el refreda. Ara bé, el primer efecte en ser molt menor que el segon, fa que el ventilador resulti ser una bona eina per refrescar-nos.

Tindria sentit utilitzar el ventilador a l'hivern?

L'aire d'una habitació amb calefacció es distribueix en capes successives de diferents temperatures. Com ja sabem l'aire calent, menys dens, ocupa la part superior i el més fred el trobem a ras de terra. És per això que el segon pis d'un dúplex i les zones altes d'un recinte són normalment més calents que el primer pis o les àrees properes al terra.

Així doncs, si tenim una font calorífica al sostre (sovint passa quan tenim instal·lat aire condicionat i calefacció en un mateix aparell) resulta que la calor s'acumula al sostre i no es produeix corrent de convecció (tenim una distribució de l'aire per capes de diferent temperatura). Si engeguem, a poca velocitat, el ventilador de sostre de tal manera que les hèlixs girin en el mateix sentit que les agulles del rellotge aconseguirem que l'aire fred de les zones properes al terra sigui succionat cap a dalt i empenyi l'aire calent cap a baix provocant un corrent de convecció (forçada pel ventilador) que distribuirà millor la calor per tot l'espai i la sensació serà més agradable.

O sigui el ventilador també resulta útil a l'hivern.

Escalfa una manta?

Qui no ha dit alguna vegada aquesta peça de roba escalfa més que aquella altra. De la mateixa manera que algú diu que escalfa també podria dir que refreda. Sinó, feu el següent experiment:

poseu dos glaçons sobre un plat i altres dos emboliqueu-los amb un drap de llana. Quan vegeu que els glaçons del plat s'hagin desfet la meitat, mireu com estan el glaçons que havien embolicat amb llana. Què espereu que passi? Si sou d'aquells que dieu que la llana escalfa espereu que els glaçons s'hagin desfet encara més que els del plat. Doncs us emportareu una sorpresa, ja que els trobareu quasi intactes. Proveu-ho.

Com s'explica això?

Doncs perquè la llana actua d'aïllant, és a dir, fa de barrera tèrmica entre el cos que cobreix i l'exterior, amb la qual cosa és minimitza la transferència de calor i, en conseqüència, és manté la temperatura del cos. Així doncs, la roba d'abric el que fa és mantenir la temperatura del cos (no deixar que es refredi) i per això tenim la sensació que escalfa quan en realitat el que fa és evitar que el nostre cos perdi calor i es refredi.

Així doncs, podem afirmar que la manta no escalfa, no *dóna calor* sinó que en dificulta les pèrdues per ser mal conductor de la calor.

Ara bé, en dies molt calorosos també escauria tapar-se per no tenir calor. Si, ho heu entès bé, tapar-se per no tenir calor.

En zones on fa molta calor (superior a la 37°C) caldrà protegir-se de la calor i una forma de fer-ho és tapar-se, ja que la roba ens aïllarà de la calor exterior evitant que el nostre cos s'escalfi. D'aquí que els habitants del desert al migdia vagin tan tapats.

L'ésser humà es protegeix del fred i de la calor amb les robes que vesteix. En canvi el mamífers terrestres tenen el cos cobert de pèl que els protegeix de l'exterior, ja sigui per evitar la pèrdua de calor com és el cas dels animals que viuen en llocs molt freds (os polar, guineu blanca, ..), o per protegir-se de les altres temperatures dels climes secs i calorosos (camell, dromedari, ...). Com podem observar la naturalesa és sàvia i dota els animals d'una cobertura epidèrmica que actua d'aïllant tèrmic (el que a uns els protegeix del fred a altres els protegeix de la calor).

D'aquí, aquella dita que diu: **el que protegeix del fred protegeix de la calor.**

Florenci Pla

Què fem?

Diada Universitària 2009

La Universitat d'Andorra va celebrar, el 14 de maig, la V Diada Universitària amb la participació d'uns 500 alumnes de primer de batxillerat o equivalent dels tres sistemes educatius presents a Andorra. La Diada Universitària, que compta amb col·laboració del Comú de Sant Julià de Lòria, té com a objectiu donar a conèixer, als alumnes preuniversitaris, la Universitat d'Andorra, tant a nivell de l'oferta formativa com de les instal·lacions per tal que, quan sigui el moment, tinguin elements suficients per decidir on volen cursar els estudis d'ensenyament superior.

La Diada Universitària va començar, com ja és tradició, amb un dinar a la plaça de la Germanada, en el que hi van participar els alumnes de batxillerat dels tres sistemes educatius, els professors acompanyants i tota la comunitat univer-

sitària. En total es van servir unes 700 racions d'arròs i fideuada. El dinar va ser amenitzat pel grup andorrà Komanem. En finalitzar l'àpat, els alumnes van tenir la possibilitat de realitzar algun dels tallers programats des de la Universitat (MagMàtica i Tècniques d'infermeria) i assistir a la conferència sobre l'Espai Europeu d'Ensenyament Superior (EEES). Durant la visita de les instal·lacions del campus universitari, els alumnes van atansar-se als diferents punts d'informació habilitats on van poder recollir informació dels estudis presencials que actualment s'ofereixen a la Universitat d'Andorra: Infermeria, Informàtica, Administració d'empreses i Ciències de l'educació.

Sebastià Vidal

Què fem?

Rivers and tides: projecció del Cinema Científic

El dijous 28 de maig als Cinemes Modern d'Andorra la Vella es va projectar el documental sobre l'artista ecologista escocès Andy Goldsworthy *Rivers and tides*, emmarcat en el cycle de cinema científic que organitzen conjuntament la Universitat d'Andorra i l'empresa Cinemes Modern.

Andy Goldsworthy forma part dels artistes del moviment *Land Art*. Des de fa 20 anys crea obres d'art als boscos i als rius d'arreu del món, utilitzant com a úniques eines les seves mans i elements de la natura. Goldsworthy aconsegueix curioses creacions a base de pètals de flors, fusta, fulles, pedres o gel que són modelats per la llum del sol, les mareas o la humitat.

Seguint la política de les projeccions anteriors, aquesta activitat s'ha adreçat exclusivament a tota la comunitat universitària així com als estudiants de batxillerat d'Andorra que han tingut l'entrada gratuïta. Una vegada més el film s'ha projectat en versió original (anglès) amb la voluntat de poder veure el treball original i promoure l'aprenentatge de les llengües estrangeres. En aquesta ocasió, el film s'ha volgut relacionar amb l'UdArt que actualment s'organitza a la Universitat d'Andorra. Per aquest motiu s'ha triat aquest documental de temàtica artística. *Rivers and tides* presenta un sensual i poètic viatge pel món i per la ment d'Andy Goldsworthy. El film ha estat enregistrat a diferents països: França, Escòcia, Canadà i els Estats Units on Goldsworthy va crear les seves obres. El director Thomas Riedelsheimer el va acompanyar durant un any per documentar els seus improvisats processos creatius i capturar el resultat espectacular dels seus treballs en imatges captivadores i d'una bellesa fora del comú. Amb les seves obres, Andy Goldsworthy adverteix sobre el vessant intangible de la natura i la necessitat d'apropar-nos a ella sense contraprestacions, però assaborint tot el seu esplendor a cada moment de l'any. I és que el seu únic objectiu creador és entendre la natura participant d'ella. L'artista també parla amb la càmera, com si conversés amb l'espectador, a qui informa de les seves idees: el seu desig de sentir les energies presents a la naturalesa i de treballar amb ella sabent que finalment les seves creacions desapareixeran a darrera instància precisament pels efectes de la natura com el vent, la marea o els diferents períodes estacionals. Les seves obres focalitzen un punt concret que complementa l'espectacle natural. La creació exigeix a l'artista adaptació a la pròpia essència de la natura, com les escultures realitzades en gel, que requereixen començar a treballar abans de la sortida del sol a temperatures molt baixes. De totes maneres, per a Goldsworthy, el riu és el millor element per seguir el pas del temps a la natura. Deixa clar que en un

riu es pot observar el pas lent i pausat del temps al mateix temps que l'aigua ens transporta amb la seva energia.

Aquest documental desafia l'espectador a mirar el món amb una visió artística per promoure la vida, amb entusiasme, creativitat i vigor.

Goldsworthy va néixer el 1956 a Cheshire. Es va formar al Bradford College od Art on ja mostrava la seva voluntat de treballar amb la natura. Per documentar la seva obra va haver de recórrer a la fotografia, que testimonia sobre el resultat de cada creació. Actualment la seva obra es pot contemplar en galeries i museus així com en publicacions monogràfiques. El film no deixa indiferent i té un ritme que captiva l'espectador, perquè l'art de Goldsworthy es crea sobre la pantalla en temps real a la vegada que ens invita a meditar. Tot i que les escultures de Goldsworthy són més conegudes per les seves fotografies, *Rivers and tides* juntament amb la captivadora banda sonora original de Fred Frith, forma en si mateix una manera diferent d'experimentar les obres d'art més efímeres de l'artista i una ocasió excepcional per conèixer la vida i l'obra d'aquest gran artista. Els amants del *Land Art* reconixeran que aquest film és un document únic que val la pena no perdre's.

Tot i que la pel·lícula va ser premiada al Festival d'Art de Montreal al 2002, així com en altres certàmens internacionals, no ha arribat a les nostres pantalles fins ara, 7 anys més tard de la seva producció.

El film ha rebut nombrosos premis al millor documental en diferents festivals internacionals:

- Millor Documental (German Camera Awards 2001)
- Millor Documental (San Francisco Film Critics Circle 2002)
- Millor Documental (San Francisco International Film Festival 2002)
- Millor Documental (Festival Internacional de Montreal 2002)
- Millor Documental (German Film Awards 2003)
- Millor Documental (German Film Critics Association Awards 2003)
- Millor Documental (San Diego Film Critics Society Awards 2003)

Sebastià Vidal

UdA.Sostenible

El compromís de Kyoto i el diòxid de carboni

Al segle XVII, 280 molècules de cada milió que entraven als pulmons de la població eren de diòxid de carboni. L'any 2006, 382 molècules de cada milió que inspirem són de diòxid de carboni. Aquesta proporció creix a un ritme d'unes dues molècules a l'any.

Des de la Revolució Industrial s'ha produït un augment aproximat d'un 25 per cent en la concentració atmosfèrica de CO₂, un 19 per cent d'òxids nitrosos, un 100 per cent de metà i més d'un 200 per cent dels perillosos CFC.

Com a conseqüència de tot això s'està produint un escalfament progressiu de l'atmosfera. Al llarg del segle XX la temperatura mitjana de la Terra ha pujat mig grau i per als propers cent anys els pronòstics auguren un augment d'entre 1,4 i 5,8 graus. Si la tendència no es corregeix, l'escalfament de l'atmosfera suposarà una modificació dràstica de la natura i molts ecosistemes del planeta desapareixeran.

El compromís de Kyoto

En 1997 la majoria dels països industrialitzats van decidir signar un protocol per frenar i obligar-se a reduir les respectives emanacions de sis gasos (CO₂, metà, òxid nitrós, hidrofluorcarboni, perfluorcarboni i sulfur hexafluorur) entre els anys 2008 i 2012, en un 5,2% respecte als nivells de 1990.

141 països han ratificat el protocol, entre aquests, els 25 membres de la UE i Rússia i fins i tot països emergents com Xina o l'Índia ho han fet malgrat no estar obligats a reduir les emissions. Gràcies a la ratificació de tots aquests països el 16 de febrer del 2005 el compromís de Kyoto va entrar en vigor. Espero que la nova administració de Barack Hussein Obama ratifiqui el protocol de Kyoto, ja que els Estats Units emet gairebé el 25% dels gasos contaminants del planeta.

Defectes del compromís de Kyoto

La seva entrada en vigor no garanteix el seu compliment.

Els països poden comprar o vendre la seva quota d'emissió de gasos, el que els permetrà vendre els seus excedents si els sobrepassen, o comprar a tercers emissions si aconseguen reduir més del que tenen compromès.

Quines mesures estan adoptant les administracions dels països rarificants des del 2006?

Durant l'any 2008 a Espanya les emissions de CO₂ han baixat un 8%. Properament les cimenteres de Catalunya passaran de cremar combustibles fòssils a cremar residus urbans o *combustibles alternatius* per tal d'elaborar la barreja de roca calcària i argiles. Aquest fet comportarà una

reutilització dels residus i en menor mesura una disminució d'emissions de CO₂.

Control automatitzat de la velocitat dels vehicles en els accessos a l'àrea metropolitana de Barcelona.

A Andorra sovint a l'hivern tenim inversió tèrmica, fet que provoca una gran concentració de CO₂ a la vall. La principal font d'emissió de CO₂ correspon als cotxes, a les calefaccions i a la incineració de residus. Si voleu conèixer les emissions de CO₂ del nou centre de tractament de residus <http://www.ctra.ad/web/portada.php>.

Si voleu conèixer l'estat de l'aire i les normatives actuals sobre contaminació de l'administració Andorrana http://www.aire.ad/moreinfo.php?n_action=impacts&t=2

A Andorra l'any 2008 ha estat el millor dels darrers anys pel que fa a l'estat de la qualitat de l'aire a tot el país. Malgrat tot els nivells d'ozó (O₃) continuen essent superiors als valors de referència.

Què podem fer nosaltres per disminuir l'emissió de gasos contaminants a l'atmosfera?

- Utilitzar la calefacció a 20 graus centígrads i regular l'aire fred a 24 graus centígrads és suficient.
- Evitar l'ús del cotxe en desplaçaments curts.
- Utilitzar el transport públic si és possible.
- Evitar un cotxe una persona.
- Separar les deixalles i fer ús del reciclatge.
- Utilitzar llums de baix consum.
- Evitar els productes d'*usar i llençar*, si no són estrictament necessaris.
- Evitar l'ús d'aerosols, sempre hi ha una alternativa.
- Rebutjar les bosses de plàstic que donen als supermercats i als comerços, si pots portar les teves pròpies bosses de tela, de paper o de cartró.

Segur que en coneixeu moltes més de fàcil aplicació!

Si esteu interessats en saber com evoluciona el compromís de Kyoto a nivell Europeu podeu seguir les notícies mitjançant el portal de l'Agència Europea del Medi Ambient, us dono la versió en castellà, ja que malgrat que des de l'any 2005 a iniciativa d'Espanya la UE reconeix el *dialecte* del català, la UE no far grans esforços per la normalització: <http://www.eea.europa.eu/es>

Vicens Blasco Ferrón

Info-Ud'A

Diada Universitària 2009

La Universitat d'Andorra va celebrar el 14 de maig la V Diada universitària amb la participació d'uns 500 alumnes de primer de batxillerat o equivalent dels tres sistemes educatius presents a Andorra. La Diada Universitària, que compta amb la col·laboració del Comú de Sant Julià de Lòria, té com a objectiu donar a conèixer, als alumnes preuniversitaris, la Universitat d'Andorra tant a nivell de l'oferta formativa com de les instal·lacions per tal que, quan sigui el moment, tinguin elements suficients per decidir on volen cursar els estudis d'ensenyament superior.

Aprovació de nous plans d'estudis

Han estat aprovats pel Govern el pla d'estudis del bàtxelor en ciències de l'educació i els bàtxelors en format virtual d'humanitats i de dret presentats per la Universitat d'Andorra. Aquests tres bàtxelors són les primeres formacions adaptades a la nova llei d'ordenació de l'ensenyament superior.

Participació als *4es Rencontres Universitaires Euroméditerranéennes* d'Averroes a Perpinyà

La Universitat d'Andorra va participar a la quarta trobada d'universitats de la Xarxa Averroes que es va celebrar els dies 26, 27 i 28 de juny a Perpinyà.

La Xarxa Averroes, agrupa 20 universitats d'Algèria, Bèlgica, Espanya, França, Itàlia, Marroc i Tunísia amb l'objectiu d'afavorir el diàleg i la comunicació entre Institucions universitàries de les dues ribes de la Mediterrània. El projecte està finançat amb fons de la Unió Europea dins del programa *Erasmus Mundus External Cooperation Window*.

Conveni sobre el programa de formació de la DECA

La Universitat d'Andorra, el Govern d'Andorra (ministeri responsable d'universitats) i el Bisbat d'Urgell (delegació de l'ensenyament) han signat un conveni sobre el programa de formació de la Declaració Eclesiàstica de Competència Acadèmica (DECA).

Aquest conveni contempla aquesta formació com a complementària al bàtxelor en ciències de l'educació de la Universitat d'Andorra. Els alumnes del bàtxelor en ciències de l'educació que ho desitgin podran cursar aquesta formació i la Universitat d'Andorra en farà el reconeixement com a crèdits de lliure elecció que constaran en el seu expedient.

Els alumnes que cursin aquesta formació rebran també una titulació de la Conferència Episcopal Espanyola que els habilita per a donar classe de religió en centres públics i privats.

Celebració de la Diada Internacional d'Infermeria

La Diada Internacional d'Infermeria se celebra cada 12 de maig i commemora el naixement, l'any 1820 a la ciutat de Florència, de Florence Nightingale, mare de la infermeria moderna i creadora del primer model conceptual. L'Escola d'Infermeria de la Universitat d'Andorra s'ha afegit un any més a la commemoració de la Diada Internacional d'Infermeria. Alumnes dels 3 cursos d'infermeria van assistir a la projecció d'un documental sobre la professió d'infermer/a. Posteriorment els alumnes de tercer curs van explicar als seus companys la seva participació a les XXIII Jornades Catalanes d'Estudiants d'Infermeria que es van celebrar a Pineda de Mar els dies 26 i 27 de març i va seguir un debat centrat en les paraules tenir cura i qualitat. La celebració de la Diada Internacional d'Infermeria va començar amb un esmorzar celebrat a la sala multimèdia de la Universitat amb participació dels estudiants i del professorat d'aquesta formació.

Info-Ud'A

Primera promoció de l'especialitat d'infermeria obstetricoginecològica (llevador/a)

El 8 de maig es va celebrar al Paranif de la Universitat de Barcelona l'acte de cloenda de la 14a promoció de l'especialitat d'infermeria obstetricoginecològica (llevador/a) de la Universitat de Barcelona i la primera promoció de la Universitat d'Andorra. A l'acte hi van assistir representants de la Universitat. Dues infermeres han finalitzat l'especialitat després de seguir la formació de 2 anys. Aquesta primera promoció de llevadors/es és fruit del conveni de col·laboració entre la Universitat de Barcelona i la Universitat d'Andorra signat l'any 2007. Enguany durant el mes de març es va seleccionar el nou candidat de la 3a promoció d'aquesta especialitat.

1r Congrés internacional de l'Associació Catalana d'Infermeria Pediàtrica (ACIP)

Els 14, 15 i 16 de maig es va celebrar a Escaldes-Engordany el 7è congrés de l'Associació Catalana d'Infermeria Pediàtrica, 1r Congrés internacional ACIP organitzat conjuntament per l'Associació Catalana d'Infermeria Pediàtrica, la Universitat d'Andorra, el Servei Andorrà d'Atenció Sanitària i el Col·legi d'Infermeres i Llevadores d'Andorra. El congrés va congreguar més de 400 professionals i especialistes de la pediatria d'Andorra i de Catalunya.

És la primera vegada que l'ACIP celebra el seu congrés fora del territori català. La trobada ha servit per fer difusió de les experiències que els professionals infermers duen a terme en els diferents àmbits de treball de l'atenció a l'infant. S'han actualitzat els coneixements sobre el seguiment i tractament dels problemes de salut més rellevants en la infància i l'adolescència que sorgeixen diàriament en aquesta professió. També s'ha volgut donar a conèixer altres formes de tenir cura del benestar dels infants i adolescents mitjançant les teràpies complementàries. Estudiants i professorat d'infermeria de la Universitat han participat activament en l'organització i desenvolupament del congrés. El programa científic del congrés va incloure nombroses conferències, taules rodones i comunicacions que es van celebrar al llarg dels 3 dies.

Cinema Científic

El dijous 28 de maig als Cinemes Modern d'Andorra la Vella es va projectar el documental sobre l'artista escocès Andy Goldsworthy *Rivers and tides* emmarcat en el cicle de cinema científic que organitzen conjuntament la Universitat d'Andorra i l'empresa Cinemes Modern.

Aquesta activitat s'adreça exclusivament a la comunitat universitària i als estudiants de batxillerat d'Andorra que van tenir l'entrada gratuïta. Una vegada més el film es va projectar en versió original (anglès) amb la voluntat de poder veure el treball original i promoure l'aprenentatge de les llengües estrangeres. En aquesta ocasió, el film es va voler relacionar amb l'UdArt que actualment s'organitza a la Universitat d'Andorra i per aquest motiu es va triar un documental amb un contingut artístic. El film va presentar un sensual i poètic viatge pel món i la ment d'Andy Goldsworthy, que des de fa 20 anys crea obres d'art als boscos i rius d'arreu del món, utilitzant com a úniques eines les seves mans. El film ha rebut nombrosos premis al millor documental en diferents festivals internacionals.

Fidelio de Beethoven darrera representació de l'Òpera Oberta

La representació de l'obra *Fidelio* del compositor, director d'orquestra i pianista alemany Ludwig van Beethoven va tancar el 27 de maig el curs 2008-2009 de l'Òpera Oberta que organitzen conjuntament la Universitat d'Andorra i el Gran Teatre del Liceu de Barcelona amb el patrocini de la Fundació Crèdit Andorrà i el suport tècnic d'Andorra Telecom. La sessió va començar amb la conferència sobre l'òpera a càrrec de Ramon Pla (Universitat de Barcelona), seguida de la classe prèvia en directe des del Gran Teatre del Liceu. Finalment es va procedir a la retransmissió de l'òpera en directe des del coliseu català.

Al llarg del curs, que es va iniciar a l'octubre de l'any passat, s'han fet 5 sessions amb retransmissions de cinc òperes. Els 53 estudiants que assisteixen al curs, han gaudit d'un programa molt divers tant dels autors, com també dels estils i de les èpoques de les representacions. Repetint l'experiència del curs passat, el pròxim 2 de juliol, com a activitat opcional, 45 estudiants assistiran a la representació *Salomé* de Richard Strauss al Gran Teatre del Liceu de Barcelona. Aquell mateix dia, abans de la representació, es farà una visita guiada de les instal·lacions del coliseu català.

Info-Ud'A

15a Assemblea General de l'Agència Universitària de la Francofonia

La Universitat d'Andorra ha assistit per primera vegada, en qualitat de membre associat, a la 15a Assemblea General de l'Agència Universitària de la Francofonia (AUF) durant els dies 17 i 18 de maig a Bordeus, assemblea que se celebra cada quatre anys. Aquesta associació agrupa 686 institucions universitàries de 81 països que utilitzen la llengua francesa permanentment o de manera puntual.

L'AUF centra la seva activitat en dos camps:

- Promoure l'associació i la cooperació universitària entre les institucions d'ensenyament superior i de recerca utilitzant la llengua francesa.
- Donar compliment al mandat de la cimera de la francofonia de l'any 1989 en el camp de ensenyament superior i la recerca.

Un dels objectius d'aquesta assemblea ha estat l'elecció del president de l'AUF i dels membres del Consell d'Administració, Consell Associatiu i Consell Científic.

L'Agència Universitària de la Francofonia va ser creada l'any 1961 a la Universitat de Montreal, Canadà.

Agenda de la Universitat

- **4 de juny:** cafè informatiu
- **4 de juny:** signatura conveni Universitat d'Andorra / Delegació d'Ensenyament Francès a Andorra - estades formatives Ciències de l'Educació.
- **4 de juny:** seminari CPP'09 (*Introducció a la robòtica II*)
- **4 i 5 de juny:** seminari CPP'09 (*El full de càlcul com a eina d'ajut a l'anàlisi i prospectiva per a la planificació i presa de decisions*)
- **11 de juny:** seminari CPP'09 (*Introducció a la robòtica III*)
- **11 de juny:** reunió informativa sobre el programa de doctorat a les 18.00 hores a la Universitat.
- **18 de juny:** seminari interdisciplinari de recerca (de 16.00 a 17.30 hores)
- **25 de juny:** acte fi de carrera d'infermeria a l'Auditori Rocafort a les 19.00 hores
- **26 de juny:** tribunal de selecció de candidats per al programa de doctorat de la Universitat d'Andorra
- **29 de juny:** prova de selecció de les preinscripcions de la diplomatura en infermeria.

Parlem?

Fins quan?

Un creia que després de les indecenes paraules que el Papa Benet XVI (màxim responsable de la secta anomenada Església Catòlica) va dir en el seu recent viatge a l'Àfrica referents a l'ús del preservatiu, la jerarquia eclesiàstica es prendria un cert temps abans de tornar a fer noves declaracions d'aquest tipus.

Aquesta esperança encara es va accentuar més quan la darrera setmana es va fer públic l'informe de la comissió d'investigació sobre l'abús a menors, que el govern irlandès va crear fa nou anys, arran de les denúncies d'abusos sexuals a milers de nens per part de membres de l'església catòlica durant tot el segle passat.

L'informe que es pot consultar a la pàgina web (<http://www.childabusecommission.ie/>) ve a concloure que els abusos sexuals i els maltractaments físics i psicològic van arribar a ser endèmics en diferents institucions socials (col·legis, orfenats, hospitals, etc) a partir de la dècada dels anys 30.

No es tracta ara de fer una llista de delictes ponderats per la seva gravetat, però crec que els abusos sexuals a nens serien dels primers de la llista, ja que a més del fet en si, molt greu per si sol, es veu agreujat pel fet que els sofreixen persones indefenses, que confiaven en els seus maltractadors i que sofriran seqüeles durant la resta de la seva vida, moltes de les quals no les arribaran a superar mai.

Parlem?

Fins quan? (continuació)

Vet aquí que quan s'esperava un llarg silenci, ja que demanar un comunicat públic de les més altes institucions catòliques demanant perdó i prenent mesures disciplinàries ja era massa esperar, un clàssic de les bajanades eclesiàstiques com és Antonio Cañizares, que respon als pomposos títols de *Arzobispo Administrador Apostólico de Toledo y Prefecto de la Congregación para el Culto Divino y Disciplina de los Sacramentos*, fa unes declaracions a TV3 on tot i demanar perdó pels abusos comesos a Irlanda, no els considera tan greus com els milers de morts que segons l'església causa l'avortament.

Aquesta asseveració que posa a la mateixa alçada un procés legal com és l'avortament, amb el qual és totalment lícit no estar-hi d'acord, però que s'ha de respectar ja que està regulat per una llei que surt d'un parlament democràticament triat, amb un delictes, és una mostra més de la deriva extremista que ha pres des de fa força temps la cúpula de l'església catòlica.

Una altra mostra d'aquesta deriva és l'article de la revista *Alfa y Omega* editada per l'arquebisbat de Madrid i que es publica al diari ABC i on el seu director, Ricardo Benjumea, fa una reflexió sobre si s'hauria de despenalitzar la violació sexual amb el següent argument: *Quando se banaliza el sexo, se disocia de la procreación y se desvincula del matrimonio, deja de tener sentido la consideración de la violación como delito penal...*

Estem davant d'una altra etapa més de la indecent campanya extremista que les autoritats

eclesiàstiques catòliques, sobre tot les espanyoles, han engegat des de fa uns anys. En certa manera és comprensible tenint en compte que la influència en la societat civil i, per tant, el seu poder, va minvant a passos agegats. Aquesta pèrdua de poder deu ser difícil d'assimilar per part d'una institució que des de fa quasi dos mil anys controla el destí de gran part de la població europea. En el cas espanyol encara s'agreuja més si pensem que no fa gaires anys l'església era un dels principals motors que la dictadura del general Franco utilitzava per tal de guiar el poble espanyol pel *bon camí*.

La societat civil s'ha de començar a revelar davant d'aquests actes i actituds i exigir alguna cosa més que una mísera declaració de perdó. No és normal que abús sexual rere abús sexual, Irlanda, EUA, etc. per citar els més recents, els delinqüents expirin les seves culpes amb una petició de perdó. S'ha de demanar el mateix tracte penal que per a d'altres delinqüents, o sigui, un judici just i, si els jutges així ho determinen, presó.

Tenim la responsabilitat de començar a posar fre als desbarraments ideològics d'aquesta institució anacrònica, ancorada en el passat i totalment allunyada de la realitat del segle XXI, que només fa que promoure la confrontació i l'enfrontament amb l'únic i egoista objectiu de continuar manegant la vida de les persones, encara que l'importin ben poc.

Manel Cayetano Vieitez

Postres de música

Problema per pensar

Busqueu un número de cinc xifres que acabi en 7, que tingui 4 unitats més que un altre cap-i-cua i que li faltin 7 unitats pel cap-i-cua següent.

(Un nombre és cap-i-cua quan es llegeix igual de dreta a esquerra que d'esquerra a dreta, per exemple 23532).

Solució: La solució la trobareu al proper butlletí. Es sortejarà una targeta de dèbit BusEXprés (TDB) de 20 viatges entre totes aquelles persones que facin arribar una solució raonada a butlletí@uda.ad abans del 20 de juny).

Problema del número anterior: Demostreu que el número anterior o el següent a un nombre primer és múltiple de sis.

Solució: Un nombre és primer quan només és divisible per la unitat i per ell mateix.

També podem comprovar que l'anterior i el següents a un número senar és parell.

Si tenim tres números consecutius A, B i C on B és primer, tindrem que A i C seran parells ja que B no pot ser-ho (no seria primer).

També sabem que si tenim tres números consecutius un d'ells és forçosament múltiple de tres. Així doncs, A o C serà múltiple de tres, però abans també hem vist que A i C eren parells llavors A o C serà múltiple de sis (múltiple de dos i de tres) que és el que volíem demostrar. NOTA: Això només es compleix per números primers superior o iguals a 5

Florenci Pla

Postres de música

Recepta de cuina

Esqueixada de bacallà

Ingredients:

- Bacallà salat
- Cebes tendres
- Tomàquets madurs
- Oli
- Vinagre
- Olives
- Pebrot verd i vermell
- Sal i pebre

Elaboració:

Per dessalar el bacallà, esqueixeu-lo amb els dits i poseu-lo en remull durant unes 6 hores (canvieu l'aigua un parell de vegades). Renteu-lo sota l'aixeta fins que estigui al punt de sal, després premeu-lo i assequeu-lo amb un drap. Poseu-lo al fons d'un bol gran i cobriu-lo amb l'oli durant una hora per tal que maceri.

Peleu els tomàquets, partiu-los per la meitat i traieu les llavors. Després trossegeu-los amb forma de daus petits.

Talleu les cebes, el pebrot verd i el pebrot vermell a daus molt petits.

Poseu les verdures al bol on tenim el bacallà cobert d'oli, afegiu-hi unes gotes de vinagre una mica de pebre negre i remeneu-ho tot fins que obtingueu una mescla homogènia.

Deixeu-ho reposar uns minuts a la nevera abans de servir-ho.

S'hi pot afegir:

Herbes aromàtiques (julivert, orenga, etc.).

Ou dur trinxat.

All trinxat.

Olivada.

Bon profit!

Florenci Pla

Refrans i dites del calendari dels pagesos

Ara és època de formatjar.

Pel maig, cada dia un raig.

Duran el mes de maig se solien desmamar els xais. Per aprofitar la llet de les ovelles, s'iniciava la temporada de formatjar. Es bullia la llet i hi posaven herba-col, per quallar-la. Llavors la colaven amb un drap de lli. L'esprenien i la posaven en un motlle. Passat un temps, el treien i l'escaldaven. Si volien un formatge que es conservés, afegien sal a la formatgera, i l'embolicaven per deixar-lo en un lloc sec.

Maig humit, fa el pagès ric.

Pel maig el rossí es torna pollí.

Pluja de maig, collita segura

Josefina Porras

Acudits

Les matemàtiques aplicades al matrimoni

- Suma de responsabilitats
- Resta de llibertats
- Multiplicació de despeses
- Divisió d'opinions

Qui va assassinar l'equació?

És una incògnita!

Florenci Pla

Voleu rebre
l'e-com.Ud'A?

Us hi podeu subscriure enviant un missatge a l'adreça electrònica butlleti@uda.ad. No oblideu d'indicar la vostra adreça electrònica.